

Z JEDNÁNÍ VÝBORU PSYCHIATRICKÉ SPOLEČNOSTI ČLS JEP

dne 3. března 2021

1. Výbor PS diskutoval s pozvanými členy výboru Sekce ambulantní péče PS. Předseda PS prof. Mohr na úvod vyslovil politování, že i když výbor PS na svém posledním jednání schválil vznik pracovní skupiny zaměřené na analýzu financování a dlouhodobé udržitelnosti fungování psychiatrických ambulancí, krátce poté byl rozeslán otevřený dopis představitelů spolku Ambulantní psychiatrie z. s. (AP z. s.), podepsaný i některými členy výboru PS a výboru Sekce AP PS. V něm bylo mimo jiné uvedeno, že budoucí nezávislá existence PA a jejich fungování může být v důsledku přijetí Národního akčního plánu duševního zdraví (NAPDZ) ohroženo, přičemž se opíral o materiál, který výbor PS již dříve odmítl a který byl v NAPDZ označen jako nezávazný dokument v příloze, jehož účelem není sloužit jako základ změn v zákonech či prováděcích právních předpisech. Dopis také obsah mohl vzbudit dojem, že kritizuje pracovníky CDZ, že jsou protežováni na úkor ambulantních psychiatrů.

Výbor PS na svém minulém jednání odhlasoval, že za svého partnera pro jednání o budoucnosti PA považuje výbor Sekce AP PS, která má kolem 150 členů, nikoli AP z. s., který má 5 členů.

Přítomní členové výboru Sekce AP PS, kteří jsou zároveň členy spolku AP z. s., vysvětlovali vznik tohoto spolku snahou mít přímý přístup na dohazovací řízení se zdravotními pojišťovnami a také snahou sjednotit požadavky ambulantních psychiatrů. Odmítlí podezření, že o obsahu jednání výboru PS dostávali zkreslené informace.

Členové výboru PS v následné diskusi zdůraznili, že cíle výboru PS nejsou v rozporu s cíli AP z. s. Jakýkoli nový materiál z MZ, který by se týkal fungování a financování PA, bude výbor PS připomínkovat a spolupracovat přitom se Sekcí AP PS. Vysvětlili důvody, které vedly k odlišnému bodovému hodnocení práce psychiatra v CDZ a v PA (v tomto bodě nedošlo ke shodě mezi některými členy výboru Sekce AP PS a výborem PS). Nesouhlasili s tvrzením, že se výbor PS v minulosti nezabýval podněty ze strany Sekce AP PS a chyběla platforma pro diskusi. Vyjádřili obavy, aby kroky snažící se o navýšení úhrad naopak nevedly ke snížení časových dotací klinických vyšetření v PA, což se již v minulosti stalo.

Na závěr se členové výboru PS a členové výboru Sekce AP PS shodli, že budou i nadále úzce spolupra-

covat a komunikovat ohledně postavení a fungování PA v rámci NAPDZ. Výbor PS opět zdůraznil, že PA jsou nepostradatelnou součástí jakéhokoli systému poskytování psychiatrické péče.

2. Prof. Mohr prošel jednotlivé body zápisu a konstatoval, že zadané úkoly členové výboru PS splnili.
3. Dr. Papežová informovala výbor o dalších krocích reformy psychiatrické péče. Byly schváleny transformační plány psychiatrických nemocnic (PN) s doporučeními, aby PN mohly následně jednat se ZP o rozvoji nových služeb. Krajské koordinační skupiny pracují na rozvoji sítě služeb. Probíhají semináře multidisciplinárních týmů po webu, dochází k propojení týmů oddělení PN a komunitních týmů s cílem umožnit bezpečný přechod pacientů po propuštění z PN do komunitní péče.

Rada vlády pro duševní zdraví schválila akční plán implementace NAPDZ v příštích 3 letech.

4. Výbor PS podpořil návrh Společnosti psychosomatické medicíny na registrační listy výkonů v psychosomatické medicíně.
5. Výbor PS prodiskutoval návrh Společnosti urgentní medicíny a medicíny katastrof na zařazení nového výkonu „první psychiatrická pomoc“, který by poskytovali zvláště vyškolení jedinci přímo na místě zásahu, mezi výkony hrazené z veřejného zdravotního pojištění. Dr. Šilhán popsal fungování těchto „interventů“ v rámci služeb integrovaného záchranného systému, u RZP, PČR a hasičů, kteří poskytují psychologickou pomoc nikoli pacientům, ale osobám blízkým, které traumaticky prožívají vážné ohrožení zdraví či úmrtí svých blízkých, či osobám, které jsou svědky takových traumatizujících událostí. Výbor PS se shodl, že tento způsob psychologické péče o zasažené osoby je velmi účelný a humánní, jeho rozvoji však brání to, že v současné době není ze strany ZP nijak hrazen.

Výbor PS schválil stanovisko, že návrh Společnosti urgentní medicíny podporuje a že doporučuje, aby výkon „první psychiatrická pomoc“ byl začleněn do koncepce vznikající krizové péče.

6. Na základě žádosti gestorky projektu Kvalita péče MZ Mgr. Palánové členové výboru PS probrali, ve které oblasti připravovaných standardů procesů poskytování psychiatrické péče budou spolupracovat v roli konzultantů pracovních skupin MZ.

Pro oblast poruch příjmu potravy výbor PS doporučil oslovit prof. Papežovou. Konzultantem pro

oblast nedobrovolných příjmů se stane Dr. Tuček, pro oblast propouštění z hospitalizace prof. Kašpárek, pro oblast nežádoucí události Dr. Šilhán, pro oblast režimových opatření Dr. Možný a Dr. Popov, pro oblast vyřizování stížností prof. Mohr, pro oblast procesu zotavení Dr. Pěč a Dr. Popov.

Dr. Papežová se zeptá Mgr. Palánové, jaký obsah má oblast nazvaná „odpovědnost“ a další dle názvu ne zcela jasné oblasti, a rozešle je poté členům výboru PS.

Výbor PS doporučil, aby vzniklé návrhy standardů procesů poskytování psychiatrické péče byly zařazeny do programu konference Léčba v psychiatrii IV, která se uskuteční od 3. do 6. 11. 2021 v Plzni.

7. Výbor PS diskutoval problematiku poskytování psychiatrické péče pacientům ve věku 15 až 18 let na lůžkových stanicích pro dospělé. Konstatoval, že ačkoli podle stanoviska právníků ČLK lze tuto péči poskytovat pouze v rámci neodkladné péče, v praxi je umístění pacienta, který se blíží věku dospělých, na oddělení pro dospělé v mnoha případech v nejlepším zájmu pacienta či ostatních pacientů dětského oddělení. V některých psychiatrických nemocnicích proto léčbu adolescentních pacientů/pacientek na oddělení pro dospělé umožňují a není znám případ, kdy by si na tento postup pacient či jeho příbuzní stěžovali, naopak jej vděčně vítají. V jiných psychiatrických nemocnicích tuto možnost striktně odmítají, což vede jednak k přetěžování dětských ambulancí a lůžek, jednak ke zvyšování nákladů a diskomfortu adolescentních pacientů, kteří musejí cestovat na velké vzdálenosti, aby mohli být vyšetřeni pedopsychiatrem a případně hospitalizováni na pedopsychiatrických odděleních, kterých je nedostatek a jsou často zcela zaplněná.

Výbor PS pověřil prof. Horáčka, prof. Kašpárka a Dr. Šilhána, aby zjistili, jaká je současná situace v jednotlivých psychiatrických nemocnicích, a aby navrhli text vyjádření výboru PS, kterým podpoří

možnost poskytovat psychiatrickou péči na odděleních pro dospělé i adolescentním pacientům, pro které je to z odborného hlediska vhodné.

8. Výbor PS diskutoval vhodné kandidáty na udělení medaile PS za zásluhy o rozvoj oboru. Vzhledem k tomu, že nedošlo k jednoznačné shodě, rozhodl se výbor PS projednat tuto záležitost znovu na příštím jednání.
9. Dr. Možný ve svém příspěvku upozornil členy výboru na některá opakovaně se vyskytující tvrzení psychiatrů i jiných odborníků ve sdělovacích prostředcích ohledně psychiatrických nemocnic, která považuje za chybná, nepřesná či za zavádějící, a ke každému z nich formuloval vlastní tvrzení, která podle jeho názoru přesněji odpovídají skutečnosti. Také upozornil na fakt, že používání omezovacích prostředků a dodržování lidských práv pacientů je sledováno a hodnoceno téměř výhradně v psychiatrických nemocnicích, zatímco v lůžkových zařízeních jiných oborů tomu tak není, a poukázal na používání stigmatizujících pojmů, používaných v souvislosti s psychiatrickými nemocnicemi, jako např. „**zavírat** pacienty v psychiatrických léčebnách“, „**skončil** v psychiatrické nemocnici“, „**velkokapacitní** lůžková zařízení“ (nikoli všeobecné nemocnice), „**totální instituce**“ či „**uprchl** z psychiatrické nemocnice“.
- Členové výboru PS v následné diskuzi vůči některým tvrzením Dr. Možného vyslovili výhrady, ale doporučili mu, aby svůj příspěvek zpracoval písemně a nabídl text k uveřejnění do některého odborného psychiatrického časopisu.
10. Výbor PS schválil přihlášky těchto nových členů: Bc. Pavla Linhartová, Ph.D., PK Brno, PhDr. Jaroslava Raudenská, Ph.D., Praha 5, PhDr. Alena Javůrková, Ph.D., FN KV Praha 10, MUDr. Kryštof Kantor, PK FN Olomouc.
11. Příští schůze výboru PS ČLS JEP se bude konat 7. 4. 2021 od 12.00 hod. online přes ZOOM.

Zapsali Lenka Knesplová, ředitelka sekretariátu PS ČLS JEP, a MUDr. Petr Možný.

VZDĚLÁVACÍ INTERNETOVÉ STRÁNKY O DEMENCÍCH

Letos skončil tříletý evropský grant Innovation for Dementia in the Danube Region (INDEED), jehož účelem bylo vyvinout elektronickou platformu ke vzdělávání o demencích. Je určena pro organizátory aktivit, instituce a firmy zabývající se kognitivními poruchami a demencemi. Podařilo se vytvořit rozsáhlé internetové stránky. Je možné je používat jakkoli zdarma po registraci, např. pro různé výukové účely.

Existují v pěti jazycích vč. slovenštiny a angličtiny.

- ve slovenštině: <https://sk.indeed-project.eu/login>
- v angličtině: <https://en.indeed-project.eu/login>

prof. MUDr. Aleš Bartoš, Ph.D.
spoluředitel evropského grantu Innovation for Dementia in the Danube Region (INDEED)
Fakultní nemocnice Královské Vinohrady, 3. LF UK, Praha
Národní ústav duševního zdraví, Klecany
e-mail: ales.bartos@nudz.cz